

Ferenc Ferdinánd fia elbocsátotta horogkeresztes alkalmazottait

Bécs, január 25.

Ferenc Ferdinánd néhai krónorökösi fia, Hohenberg Ernő herceg annak a területnek a csendőrpáncsnokigán, amely a birtokain működik, információkat kért erdészeti hivatalnokainak és alkalmazottainak politikai tevékenységéről.

Az eisenzeri csendőrpáncsnokság Hohenberg herceg kívánságának eleget tett és bejelentette, hogy a herceg két erdésze, Baschner Ferenc és Gasperl Hubert a nemzeti szocialista párt érdekében kifejtett tevékenysége miatt többször figyelmeztetésben részesült.

Hohenberg herceg a két erdészt felmondás nélkül azonnal elbocsátotta szolgálatából. Azt is megparancsolta nekik, hogy szolgálati lakásukat tizenhárom napon belül hagyják el.

A herceg ezenkívül felfüggesztette szolgálattól Schattleitner Gusztáv mérnököt, az egész erdészet felügyelőjét, aki ugyan politikai téren nem fejtett ki semmiféle tevékenységet, de a két elbocsátott erdészszel élénk összeköttetésben állott. A herceg Seewald Vilmos nevű erdészét is felfüggesztette állásától.

Hohenberg herceg, aki az osztrák monarchista párt vezetője, azzal indokolja ezt a cselekedetét, hogy nem tűr a birtokán olyan alkalmazottakat, akik az osztrák nemzeti eszme és a Habsburgok ellen fejtenek ki politikai tevékenységet és még kevésbé tűrheti ezt az eisenzeri birtokon, amely Ferenc József császár magántulajdona volt.

Csempésztragédia az aggteleki cseppkőbarlang mellett

Miskolc, január 25. (Tudósítónk telefonjelentése.) Tegnap délután az aggteleki cseppkőbarlang közelében galyszedő emberek hatalmas vértőcsében egy urias öltözetű negyven év körüli férfi borzalmasan szétrocsolt holttestére bukkantak. A holttest feje szét volt rocsolva, a szemek helyén mély üregek tátongtak, a koponya egész tetefe hiányzott, a törzse tele volt lött sebbel, ugryszólván szitává volt löve. Valószínűnek látszik, hogy az illető, akinek személyazonosságát még nem állapították meg, valutacsempész lehetett, aki a határon a hivatalos felszólításra nem állott meg s így a határőrök részéről fegyverhasználatra került sor.

Srskic utódja Uzunovics

A jugoszláv külpolitika változatlan marad — Az „erős férfiak” kormánya

Belgrád, január 25. A Srskic-kormány lemondása után tegnap éjjel és ma délelőtti politikai megbeszélések folytak a jugoszláv fővárosban, amelynek eredményeképpen a király Uzunovics volt miniszterelnökre bízta az új kormány megalakítását. Mielőtt a designált miniszterelnök átvette volna a megbízatást, tárgyalásokba bocsátkozott az egyes csoportokkal és sikerült a kormánypártban helyreállítani a teljes egységet. Uzunovics legkésőbb ma éjjelig összeállítja új kormányát. Az új kormányban Marinkovics vicepremier lesz, míg Srskic eddigi miniszterelnök az igazságügyi tárcát kapja meg. Ha a tervek sikerülnek, akkor az „erős férfiak” kormánya alakul meg Jugoszláviában. Maximovics eddigi igazságügyminiszter a belügyi tárcát kapja meg. Mivel köztudomású, hogy Maximovics és a parlamenten kívül álló horvát ellenzék között kapcsolatok vannak, az általános vélemény úgy tartja, hogy az új kormány az eddigi kormánynál enyhébb kurzust fog követni a horvátokkal szemben.

A kormánykrízis azonnal a zágrábi kisanant-konferencia után következett be, de nem áll összeköttetésben külpolitikai problémákkal. Ennek bizonyítéka, hogy Jettics külügyminiszter továbbra is megtartja a külügyi tárcát. Pénzügyminiszterre valószínűleg Kumanudit, a szkupstina elnökét nevezik ki.

Jugoszláviába csak átszállással lehet beutazni

Belgrád, január 25. A legutóbbi pokolgépes vasuti merénylet hatása következtében a jugoszláv vasutigazgatóság elrendelte, hogy a szomszédos államokból érkező nemzetközi gyorsvonatok kocsijait nem engedik be jugoszláv területre. A jövőben tehát az Ausztria, Olaszország és Magyarország felől érkező nemzetközi vonatok utasainak a határállomáson át kell szállniuk.

„Bécs megszerzésével Hitler hatalmába kerítené a Dunamentét” L. Einstein volt prágai amerikai követ cikke a Spectatorban

Prága, január 25. Lewis Einstein volt prágai amerikai követ cikke közöl az angliai Spectator című folyóiratban Középeurópa problémájáról. A Národní Listy mai száma „Bécs megszerzésével Hitler hatalmába kerítené a Dunamentét” címen a következőket ismerteti Einstein cikkét:

A volt követ — írja a lap — azt hangsúlyozza, hogy Bécs megszerzésével Hitler az egész Dunamenté birtokába jutna. Azon a napon,

amikor ez neki sikerülne, fölbukolnának annak az egyensúlyi rendnek az alapjai, amelyet a népszövetség égisze alatt Középeurópában kiépítettek. Ez magyarázza meg, miért fektetnek oly nagy súlyt a német nemzeti szocialisták Ausztriában a hatalom mielőbbi megszerzésére.

— Az amerikai diplomata emlékeztetbe idézi azt, hogy a háború alatt a németek Lil-

leből Rigáig és Antwerpenből Bagdadig utazhattak az ut megszakítása nélkül. Ez a Naumann féle Mitteleuropa ideje volt, azé a koncepcióé, amely a federális kontinenst akarta német vezetéssel, Prága fővárossal. Naumann könyvét régen elfelejtették, de a terve talán közelebb áll a megvalósuláshoz, mint volt abban az időben, amikor a császári hadseregek a fronton győztek. Einstein rámutat arra a veszedelemre, amely Csehszlovákiát fenyegeti Hitler birodalmának átkarolási tervét követően és ezt írja: Hogy Hitler mostanáig nem vetette magát rá teljes erejével Ausztriára, ez csak azért van, hogy nem akar Párisnak és Rómának okot adni a közös front kiépítésére, amíg erre ő maga föl nem lesz készülve. Ha később elég erős lesz, hogy szembeszálljon a közös oppozícióval szemben, akkor Ausztria protektorátusává válhat, mint aki Ausztriát védi ellenségeivel szemben. Csehszlovákia épügy, mint Angliára van utalva a kivételre, s ha Hitler Bécsben lesz, akkor három oldalról német tenger fogja körülvenni. Ha Csehszlovákia ezután elutasítja a német diktátumot, akkor külkereskedelmét egyszerűen meg lehet fojtani. Középkorban a cseh királyok a római szent birodalom választófejedeleméi is voltak s Csehszlovákia, a szívében németességgel és három oldalról németekkel körülvéve, nem tarthatná fenn existenciáját, csak mint föderális hitlerista állam. Amíg Hitler fenyegeti Bécset, addig nincs olyan jó, aki azt jósná, hogy a prágai kormányban sosem lesznek hitlerista miniszterek. Még a csehek is, bár számukra ez a lehetőség igen ellenszenves volna, inkább ezzel békélnének meg, csak hogy megőrizze legalább egy részét Szlovénia és inkább Berlinben keresnék a magyar expanzió elleni védelmet, mintsem a kisanantnál. Hitlerre bíznák a Berlinek alárendelt két állam közötti kompromisszum megkötésének feladatát. Magyarország, amely egykor védőgát volt a német fegyverek ellen, a maga feladatát előbbi határainak visszaállításában látja s tudatában van annak, hogy ezt nem érheti el külső segítség nélkül. Ha a hitleristák elfoglalják Bécset, akkor a magyarok szövetségest kaphatnának benne elvesztett területeik megszerzéséhez. A magyarországi hitlerista párt megalapítása jelzi, mit lehet várni Budapest és Berlin régi szövetségének felújításától — fejezi be Einstein volt követ cikkének ismertetését a prágai Národní Listy.

—o—

Sucányi Miklós:

A mindszeinti kastély

— REGÉNY —

19

— Kidobta?
— Ezt mondta a báró. Azért nem tudtam tőle visszavásárolni. Pedig akkor, ugy tudom, a báró már nagyon letört. Nemsokára öngyilkos is lett.

Pokorny megdöbbenve tilt a két ember között. Mi ez? Igazság ez? Vagy csak az ő számára rendezett színjáték? Egyáltalán valóság ez, vagy csak egy rémes álom? És ha így is áll a dolog, megmagyarázza ez, hogy a gyöngyök, hogy kerültek Klárihoz? Lélegzetfójtva leste a herceg és Barnabás párbeszédét.

— Tudja ön, Iván Konstantinovic, hogy a báró kinek ajándékozta a gyöngyöket?

— Igen. Az énekesnőnek.

— Honnan tudja?

— Másnap láttuk a nyakán a Tosca előadásán.

— Ki volt az a hölgy?

A herceg sokáig kutatótt az emlékezetében.

— A nevét nem tudom. De arra emlékszem, hogy a bárónak valami távoli rokona volt.

Pokorny halottfehér, reszkető ajkán kicsusztott ez a név: Mária.

A herceg diadalmasan felkiáltott:

— Igen. Mária. Ugy van, Mária-nak hívták és gyönyörű asszony volt.

— Asszony?

— Igen. Azt mondták, hogy egy arisztokrata lovastiszt özvegye volt.

Barnabás majdnem átszurta a tekintetével Pokorny lázban csillogó, kimeredt szemét, mintha azt mondaná neki: Léte, egy halott emléket gyaláztam meg a te nyugalmadért. De a halottak már ugyis nyugodtak és nekünk élőknek, az eleveneknek kell segíteni. Elemér lehajtotta a fejét és iparkodott rendet teremteni a gondolataiban. Most már maga sem tudta megcáfolni az igazságot: Miklós báró szerelmes volt Mária-ba — hiszen erről ő is

hallott már a családban, Miklós báró erőltette Mária-t az énekesnői pályára, ez is köztudomású volt és az ékszer Miklós báró ajándékozta Mária-nak. Ezek tények. Hogy Mária később visszariadt. Miklós szerelmétől és visszaadta neki a gyöngyszort ez logikus dolog és aki a boldogtalan Miklós temperamentumát ismerte, az elhiszi, hogy a szerelmében megsértett és saját lelkiismeretében vívódó ember elhajtotta magát az ékszerrel.

Ez mind kézzel fogható valószínűség. És mégis, ő mégis fél, hogy itt vele valami kegyes család követnek el az ő és Klári érdekében. — Akárhogy áll a dolog, ez a hely, ez a légkör, ez az alkalom, ez a furcsa ember itt, ez a kissé eszelősnek látszó, züllött ember, ez az állítólagos Saltikov herceg, ez mind gyanús és kísértetiesen valószínűtlen.

Mind a hárman kínosan feszengtek a kis szobában. A herceg azt hitte, hogy a rendőrfőnökkel van dolga és unta már a hivataloskodást. Barnabás és Elemér pedig szerettek volna magukra maradni, hogy megbeszélhessék a teendőket. Megőrültek, amikor a herceg azt indítványozta, hogy menjenek vissza a mulatózók közé.

Visszamentek.

A helyiségben már elfoglalta asztalukat egy magyar arisztokrata társaság, amelynek néhány tagját Elemér is ismerte. Baloghy gróf, egész fiatal magnásfiú, kedvesen ittas volt és két félmeztelen hölgy között karjával élénken hadonászott.

— Hát te, hogy kerülsz id? — rikoltott fel franciául és a herceg nyakába borult.

— Kurán vagyok — hebegte a herceg.

— Kurán? — nevetett Weinthöry báró, egy öreg lump, a tánchelyiségek és a kártyaklubok típusa alakja. — Alkoholkurán talán?

— Eltaláltad — felelte a herceg. — En or-

vosság gyanánt használom most az alkoholt.

Barnabás és Elemér is leültek egy percre és Barnabás odasugta Elemér fölébe:

— A fickó igazat beszél. A herceg morfinista és most egy német szanatóriumban van leszoktató kurán. Egyelőre alkohollal pótolják az elvont morfiomot.

Elemér bólintott. Nyomban kitalálta, hogy a herceget Barnabás szöktette ki a szanatóriumból.

Néhány perc múlva megszöktek a bárból. Elemér fáradt volt és álmos. Most annyi impresszió szakadt a lelkére, hogy majdnem összeroskad a sulya alatt.

Gyalog mentek Elemér lakása felé. Utközben Barnabás néhányszor megkísérelte a torokát, mintha beszélni akarna. De mindannyiszor csak ennyit mondott:

— No?

Elemér pedig csak egy rekedt igennel válaszolt.

*

Másnap Elemér a klinikán vizsgálta a betegeket. A professzor nem jött be, ő tartotta a szokásos reggeli nagyvizitet. Egyszer csak egy fiatal segédorvos a fölébe sugta:

— Nagy beteget hoztak.

— Ki az?

— Valami arisztokrata. Egy mulatóból hozták.

— Agyvérzés? — kérdezte közönyösen Elemér és eszébe jutott a tegnapi orgia.

— Valami olyasforma.

— Mindjárt megnézzük.

A körvizit után felkereste a különszobát, ahol az új beteg feküdt.

Megdobbant a szíve. Az új beteg Saltikov herceg volt. A szerencsétlen fiatalember mozdulatlanul, halálsápadtan feküdt az ágyon.

Mellette két orvos, az ápolónő és egy idegen ur állt, aki udvariasan bemutatkozott:

— Dr. Winter vagyok, a herceg ur titkára.

— Mi történt?

— A herceg ur az éjjel... azaz, hogy három éjjel egymásután excedált s ugylátszik... boosánat... a herceg ur legutóbb szanatóriumban volt, kissé ideges, azaz, hogy...

— Morfinista... — egészítette ki kissé kegyetlenül a mondatot Elemér.

— Igen — sóhajtott lecsüggesztett fővel a titkár...

Elemér már tisztában volt a diagnózissal. A morfiom hirtelen elvonása okozta a bajt. Megvizsgálta, látta, hogy a szíve gyengén dobog. Mindenekelőtt koffein-injekciót adott a szerencsétlennek.

A titkár egy nagy fekete aktatászkából iratokat vett elő.

— Itt vannak a herceg ur igazolványai.

Elemér odapillantott és úgy érezte, hogy a szívét valami meleg, édes, megnyugtató hullám önti el. A herceg igazolványait! Most jött csak tudatára annak, hogy tegnap éjjel mi nyugtalanította. Nem tudta magától akkor még kianalizálni, de most világosan érezte, hogy igen, erre volt szüksége neki. A herceg igazolványaira. Hogy kétséger kívül álljon előtte Barnabás jóhiszeműsége. Most már meg merte magának vallani, az éjjel attól félt, hogy Barnabás Saltikov hercege nem egy és ugyanaz a személy azzal, akitől Miklós elnyerte az ékszerrel, hogy az egész dolog az ő félrevezetésére rendezett színházi komédia volt, még Baloghy gróf és Weinköry báró is Barnabás kedvéért vettek részt a játékban... Oh Istenem, tegnap még azt is elhitte volna, hogy az egész világ összefog Klári érdekében és az ő megcsalására. Most már be meri magának vallani, hogy még azzal a két arisztokrattával is meggyanúsította Klarit, mert a szerelmes ember féltékeny rosszhiszeműségének épen ugy nincs határa, mint elvakult bizalmának és hiu elfogultságának.

A beteg a koffein-injekciótól magához tért és az ajka megmozdult. Kifordult szemével ivatosan és eszelősen bámultak a menyezetre és az újai görösen kaparászták a fehér vászon-takarót.

Egy segédorvos a pulzusát számolta, az ápolónő verejtékes homlokát törölgette a szerencsétlennek.

Saltikov herceg arca eltorzult és a szájaszélén lecsordult a nyál. Nagy erőlködéssel, mintha mondani akarna valamit.

Elemér a beteg fölé hajolt. A sárga ajkalk reszketve süttogtak valamit.

— Mondani akar valamit? — kérdezte Elemér résztvevően és a fölé egészen közel tartotta a herceg szájához.

— Mária volt a neve — süttogta a beteg és aztán újra lehunyta a szemét.

(Folytatjuk.)